

Zákonné zástavní právo podle § 1101. obč. zák. jest zvláštní zákonná výsada pro činži, která nemůže býti extensivně rozšiřována na jiné hospodářsky podobné nároky, na př. na nárok, který přísluší zaměstnavateli proti jeho zaměstnanci, kterému přenechal jako část mzdy bezplatně byt. Ostatně byla § 2. zák. 26. dubna 1923, čís. 86 sb. poskytnuta podobným náhradním nárokům za užívání bytu zvláštní právní ochrana, která jest s to při náležité opatrnosti vydražitelově nahraditi výhody zákonného zástavního práva. Vydražitel jest totiž oprávněn žádati předem tuto náhradu, a odklad vyklizení povolený dlužníkovi ztrácí svou účinnost, neplatí-li dlužník tuto náhradu včas.

Nejvyšší soud změnil usnesení krajského soudu a obnovil usnesení soudu první stolice z těchto důvodů:

Tím, že udělením příklepu vlastnické právo dlužnice k vydraženému domu přešlo na vydražitele (stěžovatele), a že zmíněným soudním usnesením určeno bylo ode dne příklepu za používání bytu v tomto domě dlužnici nájemné, vznikl mezi vydražitelem domu a dřívější majitelkou domu právní poměr, jenž vykazuje veškeré náležitosti poměru nájemného, ježto dlužnice obývá v místnostech cizích, a za jich užívání platí určitý peníz, nedostatek smluvní vůle však jest nahrazen soudním usnesením. Jako pronajímateli bytu přísluší však stěžovateli zákonné právo zástavní na všech svrších dlužnice, které již při vzniku nájemného poměru byly v pronajatém bytě, po případě později tam byly vneseny (§ 1101. obč. zák.). Toto zástavní právo požívá přednosti před ostatními nepri- vilegovanými právy zástavními bez rozdílu, zda bylo jich na- byto teprve za trvání nájemního poměru, či již před tím.

Rozhodnutí nejvyššího soudu z 15. ledna 1924, č. j. RI 12/24-1.

Dr. Voneš.

K výkladu na §§ 91 a 95 jur. n.: věcná příslušnost pro žalobu hypotekární spojenou se žalobou o zaplacení pohledávky právem zástavním zajištěné.

Mezi stranami jest nesporno, že na realitě žalovaných vážne ve prospěch žalobcův právo zástavní za pohledávku 50.000 Kč. Žalobce tvrdí dále, že pohledávka tato byla žalovaným řádně vypovězena, již splatna, proto pro neplacení navrhuje vydání rozsudku, že žalovaní jsou povinni zaplatiti žalobci obnos 50.000 Kč s přísl. do 14 dnů rukou společnou a nerozdílnou. —

Zároveň žádá o poznámku žaloby v příslušné vložce pozemkové knihy. Příslušnost dovolaného okresního soudu opírá žalobce poukazem na § 91 a 95 j. n. — Žalovaní vznášejí námitku věcné nepřislusnosti dovolaného soudu: namítají, že žaloba (zejména dle znění žádosti žalobní) jest prostou žalobou o zaplacení pohledávky, proto odpadají vůbec předpoklady § 91 a 95 j. n.; těmito § upravena jest pouze místní, nikoliv předmětná příslušnost soudu rei sitae. Vzhledem k § 57 j. n. jest proto dovolaný soud každým způsobem věcně nepřislusný.

Okresní soud ve Št., omeziv jednání na vznesenou námitku předmětné nepřislusnosti, vyhověl jí a žalobu zamítl z důvodů žalovanými namítaných s dodatkem: Věcná příslušnost jest upravena v § 49 a násl. j. n. Dle nich jest žalobu (i kdyby se týkala práva zástavního) podati podle ceny sporného předmětu (§ 57 j. n.) buď u okresního nebo sborového soudu rei sitae.

O d v o l a c í soud (krajský soud v O.) stížnosti proti usnesení tomuto vyhověl, naříkané usnesení změnil v ten smysl, že námitce nepřislusnosti soudu se nevyhovuje a processnímu soudu uložil, aby po právní moci usnesení rekursního soudu ve sporu pokračoval. Důvody: Možnost spojití žalobu hypotekární se žalobou na zaplacení osobního dluhu požaduje již povaha věci, znějí-li tyto žaloby proti témuž žalovanému. Pro posouzení kompetenční otázky jsou rozhodujícími § 91 a 95 j. n. — § 91 j. n. stanoví, že u soudu rei sitae, lze s žalobou hypotekární spojití žalobu na zaplacení právem zástavním pojištěné pohledávky. § 95 j. n. pak dodává, že takové žaloby mohou býti podány u těchto soudů, i kdyby tyto soudy nebyly dle ustanovení o předmětné příslusnosti příslusny rozhodovati o majetkovém nároku, jehož žaloba se domáhá. To znamená: »Při takto spojených žalobách« nemají místa předpisy jinak platné o předmětné příslusnosti. Žaloby takové lze podati i u okresního soudu rei sitae, byť i zažalovaná pohledávka obnos 5000 Kč přesahovala. Není třeba, aby hypoteka měla menší hodnotu než 5000 Kč (jak hájí Hora: jurisdikční norma str. 193 vzhledem k vysvětlivkám k c. ř. s. sv. I., str. 76 proti plenissimárnímu usnesení č. 149, Gl. U. sb. č. 1156). — V daném případě spojuje žalobce žalobu hypotekární se žalobou osobní o zaplacení dluhu, třebas petit neobsahuje dodatku exekuce do hypotekární nemovitosti. Že se jedná o hypotekární žalobu, vysvítá z návrhu na knihovní poznámku hypotekární žaloby.

Nejvyšší soud k revisní stížnosti žalovaných změnil usnesení druhé instance a obnovil usnesení první instance

z těchto důvodů: Výklad, jež rekursní soud ve shodě s plenissimárním usnesením (kniha judikátů čís. 149) dává § 95 j. n., není v souladu se zákonem. Věcná příslušnost soudů upravená v § 49—84 j. n. nebyla ustanovením § 95 j. n. změněna naprosto, nýbrž jen ohledně žaloby obligační, která byvši spojena se žalobou zástavní, sleduje dle § 95 j. n. bez ohledu na hodnotu předmětu sporu sudiště této poslednější žaloby. Žalobci mělo totiž předpisem § 95 j. n. přes ustanovení § 227 c. ř. s. býti umožněno spojení žaloby obligační se žalobou zástavní i tenkrát, když by pro poslednější byl příslušný okresní soud, pro obligační žalobu však sborový soud, zejména tedy v případech, kde pohledávka sice 5000 Kč převyšuje, nikoliv však cena nemovitosti do zástavy dané. Nějaké další volební právo § 95 j. n. pro žalobce nestanoví, a nebylo by pochopitelné, proč by se v případě spojení žaloby obligační se žalobou zástavní mělo postavení žalobcovy změnit tak podstatně, že by v takovémto případě mohl žalobu podati také u okresního soudu, ačkoliv by tento soud bez tohoto spojení ani pro tuto ani pro onu žalobu věcně příslušným nebyl. — Ostatně ani znění zákona nepřipouští jiného výkladu, neboť § 95 j. n. stanoví, že žaloby v § 91 a 94 j. n. uvedené (na zaplacení hypotekární pohledávky, resp. žaloby, jimiž se uplatňuje nárok na věc neb právo, o němž jest zahájen mezi jinými osobami spor — lze podati u soudů tam jmenovaných i tenkrát, kdyby tyto soudy vlastně podle ustanovení o věcné příslušnosti nebyly příslušny rozhodovati o majetkovém nároku, jehož se bylo žalobou, t. j. žalobou obligační ve sm. § 91 j. n., pot. žalobou označenou v § 94 j. n., domáháno, z čehož patrné, že tento § 95 j. n. žalobu zástavní na myslí vůbec neměl a nemá.

K tomu přistupuje, že jde o ustanovení výjimečné, jež dlužno vykládati přesně a že, kdyby zákonodárce byl chtěl skutečně poskytnouti žalobci právo volby, mohl to zřejmě a jednoduše učiniti tím, že by byl slova: »u soudů tam jmenovaných« nahradil slovy: »u soudů okresních«, což ovšem neučinil. — Byla proto žaloba podána u soudu věcně nepřislušného.

Rozhodnutí nejvyššího soudu z 21. srpna 1923, č. j. Rv II 317/23—1.

Dr. Karel Kořínek.

Komu má býti doručena žaloba proti školní obci podaná?

Knihkupec K. žaloval školní obec M. o zaplacení 2148 Kč 56 h za zboží dodané pro místní školní radu v M. Žaloba k návrhu